

Олександр Яровий

курсант 3 курсу факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Національної поліції України Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Роль міжнародного кримінального суду в захисті прав людини*

Міжнародний кримінальний суд (МКС) є одним із головних механізмів міжнародної системи правосуддя, що відіграє важливу роль у захисті прав людини. Він був заснований Римським статутом у 1998 році для притягнення до відповідальності осіб, винних у найтяжчих злочинах, таких як геноцид, злочини проти людяності, воєнні злочини та злочини агресії.

У сучасному світі, де глобалізація сприяє зростанню взаємозв'язку та взаємозалежності між державами, роль міжнародного права та його інституцій у вирішенні конфліктів та забезпеченні справедливості стає все більш значущою. Міжнародний кримінальний суд як ключова інституція у цій сфері, покликаний забезпечувати правосуддя на міжнародному рівні, що має пряму вплив на стабільність та безпеку в світовому масштабі. В останні роки світ стикається з численними викликами, такими як міжнародний тероризм, воєнні конфлікти, геноцид, етнічні чистки та інші серйозні

---

* Наукова керівниця – *Марина Войтюк*, викладачка кафедри теорії та історії держави та права, конституційного права та прав людини Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

порушення прав людини, які ставлять під сумнів ефективність існуючих механізмів міжнародного правосуддя [3]. У цьому контексті, Міжнародний кримінальний суд виступає не лише як інструмент реагування на ці виклики, але й як запобіжник потенційних порушень, сприяючи таким чином зміцненню міжнародного правопорядку та захисту основоположних прав і свобод людини [1].

Головною метою Міжнародного кримінального суду є забезпечення міжнародного правосуддя та протидія безкарності за злочини, що загрожують миру і безпеці людства. Суд надає можливість притягнення до відповідальності тих осіб, які здійснюють порушення прав людини на національному рівні, але уникають покарання через неефективність внутрішніх систем правосуддя.

Одним з важливих аспектів роботи Міжнародного кримінального суду є визнання жертв злочинів та надання їм можливості брати участь у судових процесах [2]. Це сприяє відновленню їхнього почуття справедливості та зміцненню віри в те, що порушення їхніх прав не залишаться безкарними. Встановлює прецеденти та правові норми, які впливають на розвиток національних систем правосуддя та захист прав людини в усьому світі, це дає державам можливість зміцнити власні системи захисту прав людини. Юрисдикція МКС, як детально визначено у Римському статуті, базується на основному принципі комплементарності. Цей принцип передбачає, що Міжнародний кримінальний суд втручається тільки у випадку нездатності або небажання національних судів ефективно виконувати свої функції. Тобто, якщо існує конфлікт юрисдикції між Міжнародним кримінальним судом та Національними судами, перевага надається національним інстанціям, оскільки Міжнародний кримінальний суд не заміщає, а лише підтримує національні правові системи, вступаючи в дію лише у випадку їх бездіяльності.

Отже, Міжнародний кримінальний суд залишається одним із ключових інструментів для боротьби з найтяжчими порушеннями прав людини. У світі, де конфлікти й агресія часто супроводжуються жорстокими злочинами проти мирного населення, є надією на справедливість для жертв. Завдяки міжнародному співробітництву та зміцненню правових механізмів, Суд може стати ще більш ефективним у майбутньому, забезпечуючи верховенство права і захист прав людини в глобальному масштабі. Міжнародний кримінальний суд є важливим інструментом у боротьбі за захист прав людини. Його діяльність підсилює верховенство права на міжнародному рівні, забезпечує відновлення справедливості для жертв, попереджає нові злочини та сприяє розвитку міжнародних стандартів у сфері прав людини. МКС демонструє, що найтяжчі порушення не можуть залишатися безкарними, навіть якщо національні суди не здатні забезпечити правосуддя.

Література

1. Буткевич, О. В. (2010). Міжнародний кримінальний суд: структура, функції та перспективи розвитку. Київ: Видавництво Київського національного університету ім. Т. Шевченка.

2.Марочкін, І. Є. (2017). Захист прав людини в контексті міжнародного кримінального правосуддя. *Науковий вісник Ужгородського національного університету, серія «Право»*, 41, 85-91.

3.Мануїлова К. В. Включення воєнних злочинів проти довкілля до компетенції міжнародного кримінального суду. *Правова позиція*, № 3 (40), 2023. С. 79-82.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**